

Geleneğe Bağlı Kalmak Yalnızca Baskı ile Uzlaşmakla Sonlanır

Editörün Notu: Bob Avakian'ın aşağıdaki yazısı *"Kemiklerin Minberinden Vaaz Vermek: William Bennett'in Erdemlerinin Altındaki Gerçeklik Veya Ahlaka İhtiyacımız Var, Ama Geleneksel Ahlaka Değil"* başlıklı kitabının "Günaha Son Vermek" içinden alınmıştır ve Jim Wallis'in yazılarını değerlendirmektedir. Wallis, dini bir aktivist ve *Sojourner* dergisinin editörüdür. Wallis, "Yenileme Çağlığı: Diğer Sesler Duyulsun" yayınında Hristiyan sağının ideolojik savaşlarında sözlü bir "ateşkes" çağrısı yapmak ve "değerleri ideolojik olmaktan çok manevi olan bir siyaset" aramak doğrultusunda diğer Hristiyan liderlerle buluşmuştu. Bob Avakian, bu yazıda Jim Wallis'in "Soul of Politics" adlı kitabını değerlendirmektedir. İlk kez *Revolutionary Worker*'ın 998.sayısında 14 Mart 1999 tarihinde yayınlanmıştır.

Kaynak için: [RW ONLINE:Bob Avakian: Clinging to Tradition Only Ends Up Making Peace With Oppression \(revcom.us\)](http://RW ONLINE:Bob Avakian: Clinging to Tradition Only Ends Up Making Peace With Oppression (revcom.us))

Wallis, liberalizm ve muhafazakarlığı aşmak isterken, olumlu olarak gördüklerini birleştirir ve her birinin hatalarını aşmak ister. Aradığı ortak payda ve uzlaşma bu şekildedir. Feminizmi aile karşıtı olmakla suçladıkları ve "erkek kontrolünün" hedefi yaptıkları için kendisi Pat Robertson gibi insanları eleştirir. Bununla birlikte, Wallis, "sağlıklı aile değerlerine" yönelik çağrı yapar. "Aile, evlilik ve ebeveynlik bütünlüğünün restorasyonu için... ancak her durumda bunu kadınların onurunu ve eşitliğini sağlayacak şekilde yapmak." (s. 108-09) der. Wallis, "aile değerleri kodunun genellikle geçmişin ataerkil yapılarına dönüşün bir örtüsü" olduğunu kabul eder (s.108); ancak çekirdek ailenin kendisinin her zaman ataerkil baskının bir aracı olduğunu göremez ya da bunu reddeder ("Aile" kelimesinin kökeninin, hane reisi olan erkeğin köleleri olduğu kadar karısı ve çocukları üzerinde

yaşam ve öldürme gücüne de sahip olduğu eski Roma kurumuna dayandığı gerçeğini görmezden gelir ya da bunun önemini kavrayamaz.)

Engels'in "Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni" eserinde gösterdiği gibi, bu aile, özel mülkiyetteki artıkların elde edilmesi ve "ilkel komünal" toplumun farklı ve birbirine düşmanca karşıt sınıflara bölünmesiyle birlikte ortaya çıkmıştır. Çocukların büyütülmesi ve yetiştirilmesiyle ilgili basit bir iş bölümünden doğmuştur. Bu "ilkel komünal" toplumlarda, kendisi baskıcı bir ilişki oluşturmayan, ancak özel olarak birikmiş servet, özellikle toprak ve diğer üretim araçlarının mülkiyetinde, mülk sahiplerinin daha sonra bir nesilden (özellikle erkek nesillerinden) diğerine aktarmaya çalıştıkları sürece bu hale gelmiş ve böyle kalmış bir bölünmedir. Bu durumda erkek-kadın işbölümü kaçınılmaz olarak erkek egemenliği ve kontrolü ile sonuçlanır. Bu, ataerkilliğin ve kadınların ezilmesinin tarihsel ve maddi temelidir.

Yalnızca toplumun devrimci dönüşümü yoluyla -üretim araçları mülkiyetinde özel mülkiyetin ortadan kaldırılması, sınıf farklılıklarının ortadan kaldırılması ve her türlü baskıcı işbölümünün ortadan kaldırılması sağlanarak- "kadınların onuru ve eşitliği" nihai ve tam olarak sağlanabilir. Kısacası, kadınların tam kurtuluşuna giden yolu yalnızca *komünist devrim* temsil eder.

Bu durum, komünistlerin çekirdek ailenin derhal ortadan kaldırılması çağrısında bulunacakları anlamına gelmez, çünkü bu mesele ancak yalnızca üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetin değil, aynı zamanda meta üretiminin (alınacak ve satılacak şeylerin üretiminin) ve bununla birlikte para ilişkilerinin ve paranın kendisinin de ortadan kaldırılacağı, bunun için gerekli maddi ve ideolojik koşulların sağlanacağı bir toplumda ve bir bütün olarak dünyada gerçekleşebilir ve gerçekleştirmelidir de.

Komünizm için bu maddi ve ideolojik koşulları yaratmayı

amaçlayan tüm devrimci süreç boyunca, kadınları zincire vuran eşitsizlik ve baskı ilişkilerinin sürekli ve her zamankinden daha kapsamlı bir şekilde üstesinden gelinmesi ve kökünün kazınması, karşılıklı sevgi ve saygıya ve kadın erkek eşitliğine dayalı kişisel, ailevi ve cinsel ilişkilerin geliştirilmesi ve erkekleri kadınlarla eşit olarak içerecek ortak çabalar yoluyla, artık büyük ölçüde aile kurumunda odaklanan ve özellikle kadınlar üzerinde bir yük olan işlevleri, halk kitlelerinin giderek daha fazla yerine getirmesi için yeni biçimler geliştirmek için mücadele edilmelidir.

Mevcut baskıcı düzen yıkıldıktan sonra bu konuda büyük bir sıçrama yapmak ve o dönem toplumsal düzeyde yepyeni toplumsal ilişkiler ve düşünce biçimleri oluşturmaya başlamak mümkün olacaktır. Kadınlara yönelik baskının tamamen ortadan kaldırılmasının önemli bir parçası olarak, nihai amacın en nihayetinde çekirdek ailenin ortadan kaldırılması olduğunu ilan etme konusunda cesur olmalıyız.

Geleneksel Kadın-Erkek İlişkisine Tutunmak

Wallis çok daha az bir şeyle yetinmek istiyor ve kadınların maruz kaldığı aşağılamalar ve baskılar karşısında görünüşte çok samimi olan üzüntüsüne rağmen, (en azından şimdilik) geleneksel aile ve erkek-kadın ilişkileri görüşünden kopamıyor. Sonuç olarak Wallis'in görüşleri, Pat Robertson ve Hristiyan Koalisyonu gibi ataerkillik ve genel olarak baskıcı ve sömürücü ilişkiler için bariz gerici olan haçlıların görüşleriyle pek çok ortak noktaya sahiptir. Bunun sonuçları anlaşıldığında, yoksulların ve ezilenlerin ızdırapları ve acıları hakkında bu kadar belagatli bir şekilde konuşabilen Wallis gibi birinin aynı zamanda en korkunç zalimlerle ve işkencecilerle (uzlaşma) talep etmesi -ve bunun imtiyazlara düşkünlükle nasıl bir tezat oluşturduğu- artık o kadar da şaşırtıcı olmuyor.

Wallis'in liberalizmi ve muhafazakarlığı aşma çabalarından

çıkan şey budur. Wallis'in tanımladığı gibi, liberaller yalnızca sorunların toplumsal nedenleriyle ilgilenirler, muhafazakarlar ise yalnızca kişisel ahlaki sorumlulukla ilgilenirler, bunlar hem doğru hem de yanlışlardır (bkz. s. 20-22). En azından liberallerin daha doğru bir zeminde oldukları söylenebilir, çünkü onların konumu (Wallis tarafından onlara atfedilmiş olsa bile) belli bir dereceye kadar Marx'ın da dediği gibi, genel anlamıyla bilinçleri belirleyen şeyin insanların toplumsal varlıkları olduğudur, tersi değil. Başka bir deyişle, bir yanda insanların fikirleri, değerleri ve ahlakları ve diğer yanda iç içe oldukları ekonomik ve toplumsal ilişkiler arasındaki ilişkide, fikirler her ne kadar toplumsal koşulları dönüştürme mücadelesinde çok önemli bir rol oynayabilseler ve oynasalar da, genel olarak belirleyici olan ikincisidir.

“Muhafazakarlık ve temsil ettiği her şey, yoksulları basit bir şekilde “terk etmiş” ve mülksüzleştirmiş değildir. Dünyanın her yerindeki halk kitlelerini, umutsuzca mülksüzleştirilmiş ve yoksullaşmış bir durumda tutan koşulların tam da üzerinde gelişmiştir.” – Bob Avakian

Liberal konumun asıl sorunu, yalnızca mevcut düzenin -

toplumsal olarak üretilen zenginliğin özel sermaye olarak biriktirilmesi ve kafa emeği ile kol emeği arasındaki ayrımın yanı sıra diğer tüm baskıcı toplumsal bölünmeler de dahil-devrimci bir şekilde yıkılması ve ardından toplumun sömürü ve baskıyı ortadan kaldırmak için baştan sona dönüştürülmesi yoluyla toplum sorunlarının temel nedenlerinin kökünden sökülebileceğinin kabulüne direnmesi ve karşı çıkmasıdır. Ve aslında, ancak bu süreç ve bunu gerçekleştirmek için devrimci mücadelenin yürütülmesi sayesinde, insanların düşünceleri ve değerleri -örneğin başkalarının pahasına bireysel ilerlemeyi reddetmek ve toplumun ve insanlığın ortak iyiliğini dar ve bencil kaygıların üzerine koymak şeklinde- gerçekten ve tamamen devrimcileştirilebilir.

Bunu fark edemeyen ya da tanımak istemeyen; bunun yerine “geleneksel değerlere” sarılan, ve daha özel olarak da İncil’in peygamberlik geleneğine ve “peygamberlik maneviyatına” sarılan (s. 44) Wallis, yalnızca liberalizmin temel doğasını ve sınırlılıklarını doğru bir şekilde kavramakta başarısız olmakla kalmaz, aynı zamanda muhafazakarlığın gerçek doğasını ve rolünü de kabul etmez. Wallis, “muhafazakarlığın en doğru dürtüsü, bireysel inisiyatif ve ahlaki sorumluluk ihtiyacını vurgulamaktır. Ancak zenginlik ve güç kurumlarına bağlılığı, statükoyu tercih etmesi ve güçlü bir toplumsal sorumluluk etiği eksikliği nedeniyle muhafazakarlık, yoksulları ve mülksüzleri adeta terk etmiş durumdadır.” (s.22) Wallis, muhafazakarlığın olumlusu ve olumsuzunu olarak sunduğu unsurları arasında ayrılmaz bir bağlantı olduğunu görmez. Aslında “bireysel inisiyatif ve ahlaki sorumluluk ihtiyacı” hakkında ahlak dersi vermenin yalnızca bir rasyonalizasyon ve kamuflej olduğunu, bunun muhafazakarlığın desteklediği ve yücelttiği zenginlik ve iktidarın ve baskıcı statükonun tarihsel ve günümüzdeki temelini oluşturan en acımasız ve kelimenin tam anlamıyla cani sömürü ve yağmanın gizlenmesi ve “kılıfı” olduğunu görmez.

Muhafazakarlık ve temsil ettiği her şey, yoksulları basit bir

şekilde “terk etmiş” ve mülksüzleştirmiş değildir. Dünyanın her yerindeki halk kitlelerini, umutsuzca mülksüzleştirilmiş ve yoksullaşmış bir durumda tutan koşulların tam da üzerinde gelişmiştir. Bunu kabul etmek için, yalnızca ABD’nin soykırım ve kölelik temelinde kurulmasıyla ilgili olarak Wallis’in bahsettiği “tarihsel gerçeği” ve ABD’nin kendi içinde ve tüm dünyada ABD’de sistemin ve egemen sınıfın zenginliğinin ve gücünün temeli olmaya devam eden hayatlara son veren baskı ve sömürünün varlığını hatırlamak gerekir.

Kan ve Din Düzenlemeleri

Açıkça söylemek gerekir ki, muhafazakarlığın “en iyi dürtüsü” diye bir şey yoktur. Bu dürtülerinin tamamı, insanlığın büyük çoğunluğu için tüm korkunç sonuçlarıyla birlikte bu sistemi sürdürme girişimi tarafından koşullandırılmıştır ve buna hizmet eder.

Buradaki abartılı iddialardan ve abartılı dilden benim suçlu olduğumu söyleyecek kişiler için, videoda tanık olduğum şu sahnenin tam anlamını ve ne ima ettiğini düşünmenizi rica ediyorum: Jerry Falwell, Pat Robertson ve diğerlerinin dua ederek seslerini yükselttikleri ve o zamanlar Guatemala’nın askeri hükümdarı (şimdi iktidarın dizginlerini yeniden kazanmaya çalışan) Rios Montt için tanrının ona kuvvet vermesini diledikleri bir toplantı yapıldı. Montt’un saltanatı sırasında, genel olarak Guatemala’daki ABD destekli rejimlerin egemenliği altında olduğu gibi, o ülkedeki köylülere ve diğer halk kitlelerine karşı büyük ölçekte en korkunç suçlar işlendi. 10 yıl önce yazdığım bir kitapta anlattığım aşağıdaki gibi vahşetler artık çok daha kapsamlı bir şekilde gün yüzüne çıktı ve bunu inkar etmek her geçen gün daha da zorlaşmıştır; bu açıklamayı okurken bu olayların dehşetini aktarma girişiminin gerçek bir anlam ifade etmekte yetersiz kaldığı gerçeğini lütfen bir düşünün:

“Komşu Guatemala’da, son yıllarda çok sayıda kuruluş, hükümet birliklerinin bir köye girdiği ve savaşılabilecek yaştaki

herkesi infaz ettikten sonra, yaşlı insanları vahşice öldürmeye, kadınlara tecavüz etmeye ve katletmeye devam ettiği ve ardından küçük çocukları ve bebekleri aldıkları ve kafalarını vurarak açtıkları sahneleri anlattı.” (Demokrasi: Neden Daha İyisini Yapamayalım ki?)

Bu durum, hiç abartısız muhafazakarlığın yalnızca Guatemala’da değil, tüm dünyada desteklediği türden bir şeydir, ancak belki de Falwell ve Robertson gibiler Rios Montt’un eylemlerini savunmak için onlar gibi “yeniden doğmuş” kasapvari gerici bir evanjelist Hristiyan köktenci olmasından dolayı özel bir tutkuyla hareket etmişlerdir. İnsan şunu sormak zorunda kalıyor: Wallis gibi biri böyle insanlarla ve bu insanların temsil ettiği toplumsal ilişkiler ve değerlerle nasıl bir ortak payda kurmak isteyebilir?

Aynı zamanda gerçek şu ki, son tahlilde liberalizm de aynı toplumsal ilişkileri ve değerleri destekler; bu toplumsal ilişkilerin hizmetinde benzer gaddarlıkları destekler ya da en azından kabul eder, buna bazen (Lenin’den bir deyim ödünç alırsak) “dindar şüpheler ve küçük değişiklikler” eşlik etse bile durum bu şekildedir. Özellikle iktidardaki liberaller - mevcut ABD yönetimi de dahil kendisinden öncekiler gibi- yalnızca bu baskıcı ve sömürücü ilişkileri haklı çıkarmakla kalmayacak, aynı zamanda büyük askeri güç ve yaygın vahşet ve gaddarlık kullanımı da dahil olmak üzere onları zorlayacaktır. Liberal ya da muhafazakar fark etmeksizin, bunu yapmayan ve yapmaya devam etmeyecek tek bir ABD yönetiminin adını söylemek mümkün değildir.

Dolayısıyla, Wallis’in liberalizm ve muhafazakarlığı aşma girişimleri, her ikisinin de olumlu yönleri olarak gördüklerini birleştirirken başarısız olmaya ve onu savunulamaz bir konuma indirmeye mahkumdur.

Bileşik Hata

Wallis, toplumsal varlık ve bilinç arasındaki ilişkinin doğru

şekilde anlaşılmasından hareket etmemektedir; kendisi toplumsal ilişkileri ve değerleri şekillendiren temel maddi güçlerin ve dinamiklerin belirleyici rolünü anlamaz. Öte yandan bu toplumsal ilişkiler ve değerler sürekli olarak devrimci sıçramalar ve dönüşümler için zemin hazırlar (Marx'ın tüm insanlık tarihinin temel olarak toplumsal üretici güçlerin gelişimi tarafından koşullandırıldığına ilişkin analizinin doğruluğunu ve derin anlamını kabul etmez, ancak aynı zamanda "Bütün tarih, insan doğasının sürekli dönüşümünden başka bir şey değildir" – *Felsefenin Sefaleti*). Bu nedenle, Wallis'in "dini ve kültürel geleneklerimizden türetilen... temel değerlerin halen kolektif bilincimizde" (s. 42) evrensel aşkın ahlakını inşa etme veya yeniden kurma ("yenileme") girişiminde bataklık içinde kalır. Bunlar gerçekte bir geleneği ve uzun bir sömürü ve baskı tarihini temsil etmektedir, ancak Wallis'in hayal gücünde kurtuluş veya en azından uzlaşma araçlarına dönüştürülmüştür.

Wallis'in aşkınlık ve uzlaşma girişimleri üzerine düşünürken, Marx'ın ütöpik reformist Proudhon eleştirisindeki açık sözlü ifadelerini düşünmeden edemiyorum:

"Sentez olmak istiyor – o bileşik bir hatadır."

"Bilim insanı olarak burjuva ve proleterlerin üzerinde yükselmek istiyor; o yalnızca sermaye ile emek, [burjuva] ekonomi politiği ile komünizm arasında sürekli olarak ileri geri gidip gelen bir küçük-burjuvadır." (*Felsefenin Sefaleti*)

Eğer bu cümledeki "bilim insanı" yerine "din ve maneviyat insanı" ifadesini koyarsak, bu durumda Marx'ın eleştirisinin özü Wallis'in konumunu gayet iyi yakalar. Wallis'i "Artık Biz ve Onlar Yok" şeklinde bir çıkışa sürükleyen de işte bu pozisyondur: Bu durum, bugün dünyadaki iki düşman güç -bir yanda proleterler ve diğer sömürülen emekçiler, öte yanda burjuva (feodal ve diğer pre-kapitalistlerle birlikte) sömürücü güçler- arasında sıkışıp kalan orta tabakanın klasik bir ifadesidir; ve Wallis bu orta tabakaların, bu uzlaşmaz

çatışmada taraflardan birinin ya da diğerrinin yanında sımsıkı dayanma ve yönetimini kabul etme direnişinin bir temsilcisidir.

Bu nokta kendisini evanjelist bir Hristiyan olarak tanımlayan Wallis ile kendilerini bu terimlerle tanımlayan Pat Robertsons ve Ralph Reeds arasındaki farkı tanımlar. Hepsi aynı kutsal metinlere ve dini geleneğe atıfta bulunurlar, ancak aynı sonuçları çıkarmazlar, ve bazen de çok zıt sonuçlara varırlar. Wallis'in yoksul ve mülksüzlerle özdeşleşmeye çalışan bir küçük-burjuva konumu temsil ederken; Robertson ve Reed, en açık gerici ifadesiyle yoksulları ve mülksüzleştirilenleri tahakküm altına alan, onları sömüren ve özellikle Üçüncü Dünya'daki bütün ulusları yağmalayan büyük burjuvazinin birer temsilcileridir. Wallis için sorun, niyetleri ve eğilimleri her ne olursa olsun, kendisini aynı dini ve ahlaki gelenekte temellendirmeye çalıştığı müddetçe en nihayetinde Reedlere ve Robertsonlara daha fazla zemin vermek zorunda kalacak olmasıdır.

Kadınların Gerçek Kurtuluşu İncil'de Bulunamaz

Editörün Notu: Bob Avakian'ın aşağıdaki yazısı *"Kemiklerin Minberinden Vaaz Vermek: William Bennett'in Erdemlerinin Altındaki Gerçeklik Veya Ahlaka İhtiyacımız Var, Ama Geleneksel Ahlaka Değil"* başlıklı kitabının "Günaha Son Vermek" içinden alınmıştır ve Jim Wallis'in yazılarını değerlendirmektedir. Wallis, dini bir aktivist ve *Sojourner* dergisinin editörüdür. Wallis, "Yenileme Çılgılığı: Diğer Sesler Duyulsun" yayınında Hristiyan sağının ideolojik savaşlarında sözlü bir "ateşkes" çağrısı yapmak ve "değerleri ideolojik olmaktan çok manevi olan bir siyaset" aramak doğrultusunda diğer Hristiyan liderlerle buluşmuştu. Bob Avakian, bu yazıda Jim Wallis'in "Soul of Politics" adlı kitabını değerlendirmektedir. İlk kez

Revolutionary Worker'ın 997.sayısında 7 Mart 1999 tarihinde yayınlanmıştır.

Kaynak için: RW ONLINE:Bob Avakian: Real Liberation for Women Can't Be Found in the Bible (revcom.us)

Wallis'in vizyonundaki hatalı olan şeylerin belki de en yoğun ifadesi, kadınlar, ataerkillik ve aile hakkındaki değerlendirmelerinde ortaya çıkıyor. "Soul of Politics" içinde yer alan "Eşitsizlik Modeli, Kız Kardeşleri Sömürmek" başlıklı bölüm, Filipinler gibi ülkelerde ABD askerleri tarafından kadınların cinsel açıdan yağmalanması da dahil olmak üzere, ABD'de kadınlara yönelik yaygın tecavüz ve dayanın ve bu sömürünün korkunç yönlerinin yakıcı teşhirini içeriyor. Bugün ABD toplumunun ekonomisinde ve kültüründe "Cinsiyetçilik ve Reklamcılık" arasındaki ayrılmaz bağlantı dikkat çekici olarak gösterilmiştir. Ancak yine de, Wallis, "Cinsiyetçiliğin Yapısı"nı incelemeye ve buna ilişkin bir anlayış ve buna karşıtlığı İncil terimleri ve değerlerine dayandırmaya çalıştığında, kendine sırt çevirmeye ve en nihayetinde bu baskı yapısının çoğunu desteklemeye ya da bunlarla uzlaşmaya mecbur kalmaktadır.

Wallis, "kadınlar ve erkekler arasındaki asıl mesele cinsiyet meselesi değil, güç eşitsizliğidir" der. Kadına yönelik şiddetin altında yatan ve onu besleyen modelden bahseder ve şöyle devam eder: "Bu kalıbın adı ataerkilliktir. Kadınların erkeklere tabi kılınması... kadınların kontrol edilmesi... en eski zamanlardan beri ataerkilliğin baskın özelliği bu olmuştur... Köleler gibi, kadınlar da mülk haline getirildiler, erkeğin mülkü yapıldılar." (s. 104-105, 106-107) Ancak sorun şu ki, Wallis'in bu ataerkil baskıya karşı çıkmak için rehberlik etmek istediği kaynak, yani İncil, bizzat tam da bu baskının ana direğidir. İncil'in ilk kitaplarından ("Mozaik" olarak adlandırılan ilk beş kitap) Eski Ahit'in geri kalanına ve Yeni Ahit boyunca, ilk oluşum döneminde gelişip yayıldığı için Yeni Ahit ve Hristiyan dini üzerinde genel olarak en büyük etkiye

sahip olduğu kabul edilen *Pavlus'un Mektupları* da dahil olmak üzere bu durum son derece çarpıcı ve bariz bir şekilde açıktır.

Kadınların kocalarına ve genel olarak erkek egemenliğine tabi olmaları, kadınların köle, savaş ganimeti ve cinsel yağma nesnesi olarak elde edilmesi tanınmış ve emredilmiştir. Bu durum, On Emrin ve Musa Yasalarının genel olarak sunulduğu bölüm ve kitaplar da dahil olmak üzere Kutsal Kitap boyunca ve birçok yerde hem savunulmakta hem de varsayılmaktadır (Örneğin bkz. Exodus 21 ve Tesniye 22, ayrıca Hakimler 21).

Bir yanda Wallis'in kadınlara yönelik ataerkil baskıya ve eşitsizliğe bir son verme isteği, fakat aynı zamanda bu ataerkil baskıyı ve eşitsizliği somutlaştıran ve güçlendiren İncil ve "Yahudi-Hristiyan geleneği" ile bağlantılı ahlak ve gelenekleri desteklemek isteği şeklindeki bu derin çelişki, Wallis'in cinsiyet eşitsizliği modeline ilişkin tüm değerlendirmelerini belirler ve Wallis'in kürtaj sorununu ele alışında -Wallis doğru bir şekilde bugün ABD toplumundaki (ve diğer birçok toplumdaki) temel "savaş alanlarından" biri olarak bunu tanımlar- kendisini çok keskin bir şekilde ortaya koyar.

Ataerkilliğe Tutarsız Muhalefet

Wallis, kendisinin ve *Sojourner* dergisindeki meslektaşlarının "kadınların haklarını ve eşitliğini savunduklarını" yazıyor ve aynı zamanda "dini köklerimizden ve şiddet karşıtlığına bağlılığımızdan yola çıkarak insan yaşamının kutsal değerini savunduk." diyor ve şu sonuca varıyor: "Bu iki değer- kadın hakları ve yaşamın kutsallığı- kamusal söylemimizin karşıt kutupları haline geldi." (s. 109)

Bir kez daha ve karakteristik olarak Wallis, uzlaşma yoluyla bu düşmanlığa bir son vermek istiyor. İki "aşırı" pozisyon olarak gördüğü şeyin "retoriğini yumuşatmak" istiyor. "Her iki tarafın da endişelerini dile getiren cevaplara ihtiyacımız

var” konusunda ısrar ediyor (Bkz. s. 109, 110.) Fakat ataerkil baskıya karşı olduğunu söyleyen birinin, kadınların kürtaj hakkı üzerindeki mazeretsiz bir şekilde ısrarcı olmaları ve bu hakkın ellerinden alınmasına karşı kararlı militan bir muhalefeti “aşırı” olarak tanımlaması ne anlama geliyor?! Bu durum, bu kişinin ataerkil baskıya muhalefetinin, aynı Wallis’te olduğu gibi, olsa olsa eksik ve tutarsız olduğu anlamına gelir.

“Kölelik ve diğer sömürü ve baskı biçimleri, kadınlara yönelik ataerkil baskının yanı sıra çeşitli milletler ve imparatorluklar arasındaki rekabet ve yağmalar... İncil’in yansıttığı ve desteklediği toplumlar açısından bunların hepsi ayrılmaz ve vazgeçilmez unsurlardır. İncil’in insan hayatına son vermeyi ele alış şekli de bunun bir yansımasıdır.” – Bob Avakian

Kadınların kürtaj hakkını “mazeret kabul etmeden talep etmelerini” destekleyen çoğumuzun belirttiği gibi, kadınların ne zaman çocuk sahibi olup olmayacaklarına karar verme hakları veya çocuk sahibi olmayı isteyip istememe şeklindeki hakları -

yani kendi iradeleri dışında çocuk doğurmaya zorlanmama hakları- Siyahilerin köle olmama hakkıyla aynı türden temel bir meseledir. Bu derece temel sorunlar ve haklar üzerinde uzlaşma çağrıları yapmak, yalnızca köleleştirmeyi uygulayan ve bu tür temel hakları reddedenlere hizmet edebilir. Wallis'in kürtaşı her koşulda legal olarak yasaklanmaması gereken bir şey olarak ele alırken, aynı zamanda devredilemez haklardan görmemesi ve ("Feminist Shelley Douglass"tan alıntı yaptığı üzere) "adeta her zaman ahlaki bir yanlış" olarak tanımlarken yaptığı şey işte tam olarak budur (s. 110)

Bir kadının hamile kaldığı andan gebelik süreci bitene kadar vücudunda var olanın tam bir "bebek" veya "çocuk" olmadığı, bunun gelişmekte olan bir fetüs olduğu, aslında kadının vücudunun ve fiziksel işleyişinin ayrılmaz bir parçası olduğu -ayrı bir tam gelişmiş insan olma potansiyeline sahip ama henüz olmayan- temel gerçeğine ek olarak, Wallis'in "insan yaşamının kutsal değerini" öne sürerek kürtaşı konusundaki tutumuna gerekçe bulma girişimi ve bunu İncil geleneğine ve emrine dayandırması kabul edilemez. Wallis, "Nükleer silahlar, ölüm cezası, yoksulluk, ırkçılık, ataerkillik ve kürtaşın oluşturduğu tehditleri, yaşamın kutsal değeriyle ilgili birbirine bağı ve iç içe geçmiş kaygıların dikişsiz bir giysisinin parçaları olarak gören tutarlı bir yaşam etiğinden yana olan bazı kadınları" referans gösterir ve bunu destekler (s. 109-110) Fakat aslında İncil ve "Yahudi-Hristiyan geleneği" bu "dikişsiz giysi" konumu için bir temel oluşturmaz.

İncil'de Sığınacak Yer Yok

William Bennett'in "Erdemler"ini eleştirirken belirttiğim gibi, *Altıncı Emir*, parçası olduğu "Mozaik Yasası" bağlamında okunduğunda açıkça ve yalnızca "Yasa" ve "Rab" birini öldürmenin doğru ve gerekli olduğunu söylemedikçe birini öldürmenin yasak olduğu anlamına gelir. İncil yalnızca öldürmeyi engellemekle kalmaz, fakat aynı zamanda pek çok nedenden ötürü insanların öldürölmesi konusunda ısrarcıdır da.

Ve İncil’de ne kadar kutlanırsa kutlanılsın, bu tür öldürmelerin bugün neredeyse herkes tarafından ahlaksızca ve gaddarca sayılacağı birçok vaka vardır. (Örneğin, Çıkış (Exodus) 32:16-28’e, ayrıca Exodus 21:17 ve Tesniye 21:18-21’e bakın)

Kölelik ve diğer sömürü ve baskı biçimleri, kadınlara yönelik ataerkil baskının yanı sıra çeşitli milletler ve imparatorluklar arasındaki rekabet ve yağmalar... İncil’in yansıttığı ve desteklediği toplumlar açısından bunların hepsi ayrılmaz ve vazgeçilmez unsurlardır. İncil’in insan hayatına son vermeyi ele alış şekli de bunun bir yansımasıdır.

Bu nedenle, İncil “dikişsiz giysi” konumu için gerekçe sağlamazken, kadınlara yönelik olanlar da dahil olmak üzere baskı ve yağmanın en aşırı tezahürleri ve biçimleri için kesinlikle gerekçe veya rasyonelleştirme sağlar.

Kişi İncil’e ve onun ahlaki vizyonuna -Wallis’in ifade ettiği gibi “dini ve kültürel geleneklerimizden türetilen temel değerlere” (s. 42)- bağlı kalmakta ısrar ettiği sürece tüm bu baskı biçimlerini ortadan kaldırmak, tüm sömürücü ve köleleştirici ekonomik ve toplumsal ilişkileri ve bunlara tekabül eden siyasi kurumları ve ideolojik ifadelerini kökünden sökmek için eksiksiz bir şekilde mücadele etmek asla mümkün olmayacaktır. Son tahlilde, böylesine kapsamlı, gerçekten devrimci bir mücadeleyi sürdürmek ve kazanmak ancak bu vizyondan -bu geleneklerden ve “geleneksel değerlerden”- koparak mümkündür.

Tam Kurtuluş ve Dini Bırakmak

Editörün Notu: Bob Avakian’ın aşağıdaki yazısı “*Kemiklerin Minberinden Vaaz Vermek: William Bennett’in Erdemlerinin Altındaki Gerçeklik Veya Ahlaka İhtiyacımız Var, Ama*

Geleneksel Ahlaka Değil” başlıklı kitabının “Günaha Son Vermek” içinden alınmıştır ve Jim Wallis’in yazılarını değerlendirmektedir. Wallis, dini bir aktivist ve Sojourner dergisinin editörüdür. Wallis, “Yenileme Çağlığı: Diğer Sesler Duyulsun” yayınında Hristiyan sağının ideolojik savaşlarında sözlü bir “ateşkes” çağrısı yapmak ve “değerleri ideolojik olmaktan çok manevi olan bir siyaset” aramak doğrultusunda diğer Hristiyan liderlerle buluştu. Bob Avakian, bu yazıda Jim Wallis’in “Soul of Politics” adlı kitabını değerlendirmektedir. İlk kez *Revolutionary Worker*’ın 991.sayısında 24 Ocak 1999 tarihinde yayınlanmıştır.

Kaynak için: [RW ONLINE:Bob Avakian: Complete Liberation and Letting Go of Religion \(revcom.us\)](http://RW_ONLINE:Bob_Avakian:_Complete_Liberation_and_Letting_Go_of_Religion_(revcom.us))

“Soul of Politics” içinde kabul edilmesi, söylenmesi, doğrudan ve güçlü bir şekilde belirtilmesi gereken çok fazla hakikat var. Özellikle ikinci bölümü oluşturan “Parçalanmış Toplum” içinde Wallis, dikkat çeken eşitsizlik ve haksızlıkların çoğunu hatırı sayılır bir içgörü ve tutkuyla gözler önüne seriyor. Wallis’in görüşüne göre, adaletsizlik günümüz dünyasında çeşitli baskı, tahakküm ve şiddet biçimlerine bağlı şekilde kendini gösteriyor.

Dördüncü Bölüm “İki Şehrin Hikayesi, Dünyanın Bölünmesi” içinde, Wallis tam da bu bölünmenin canlı bir resmini çiziyor: 0 yalnızca ağıt yakmak ya da mahkum etmekle kalmıyor, aşırı ve grotesk bir biçimde ortaya çıkan insanların yaşadıkları acıların bedelini de canlandırıyor. Savurganlık (Wallis “savurgan” tabirini tercih ediyor) ve aşırı tüketim içinde yüzenler ve sadece ABD’deki yoksul topluluklar içinde değil, dünyanın her yerindeki sağlıklı ve nezih bir yaşamın temel gerekliliklerinden yoksun bırakılan geniş halk kitleleri arasındaki kutuplaşma...

Wallis, çalışmalarının merkezinde yer alan Washington DC’den bahsederken şehrin gettolarındaki kalabalık ama güçlü ve zenginler için neredeyse görünmez durumdaki yoksullara dair şunlara dikkat çekiyor: “Yeni Dünya Düzeni’nin yürütüldüğü

hükümet binalarında çalışanlar, ofislerine girerken kelimenin tam anlamıyla evsizlerin üzerine basmak zorundadır. Sembolizm açıktır ve gündelik sahne, dünya ekonomik düzeninin çarpıcı bir metaforudur.” (s. 52)

Örneğin Wallis, dünya çapında en sevdikleri restoranları yüksek sesle tartışan “Güzel bir beyaz çiftin” aralarında geçen ve bir havaalanı servis otobüsünde kulak misafiri olduğu konuşmayı anekdotlarla canlandırıyor: “Sonunda içlerinden biri en sevdiği yeri överek, ‘Burası harika bir restoran. İki kişilik bir akşam yemeği 300 dolara geliyor!’ diyor. Wallis devam ediyor: “Gittiğim yerlerdeki konuşmalar çok farklı, genellikle hayatta kalmaya dair: Bir sonraki yemeğimiz nereden gelecek? Dışarıda yağmur varken çocukları nasıl kuru tutabiliriz? İçmek için yeterince temiz suyu nerede bulabiliriz? Kendimize ait diyebileceğimiz bir toprağımız olacak mı?” (s. 126)

Bu durum, Lily Tomlin’in ünlü karakterlerinden biri olan Bag Lady’nin bir rutinini (veya skeçini) akıllara getiriyor. Bag Lady, her zaman evsiz olmadığını ve önceden demanslı biri olmadığını anlatır. Bir zamanlar toplumda rahat konumda olanlar arasında bir yeri olduğunu, bir reklam ajansında çalıştığını, fakat Üçüncü Dünya’daki insanlara yönelik öğün arası atıştırmalıkların tanıtımını yapan bir reklam kampanyası yapmakla görevlendirildiğinde artık kenarda kaldığını söyler. Buradaki ironi, Bag Lady’nin eski meslektaşları ve benzer konumda olanlar arasında -cahil olanlar veya daha kötüsü belli elit yerleşim bölgeleri haricinde Üçüncü Dünya’daki insanlar için günlük durumun temel olarak yemeğe benzer bir şeyler yiyebilmek için mücadele etmeleri gerektiği, “öğün arası atıştırmalıklar” kavramının bu insanlar için belki de acımasız bir alay konusu olması dışında hiçbir anlamı olmadığı gerçeği hemen göze çarpmayabilir... bu duruma alışılmış olabilirler. Bu durum, Wallis’in çizdiği insanlık dışı durumun ve çarpıcı kutuplaşmanın dikkat çekici bir ifadesidir. Wallis, karşıtlıkları daha da keskin ve bütünlüklü bir şekilde

aktarır:

“Üçüncü Dünya olarak adlandırdığımız ve yoksulların neredeyse sayamayacağımız kadar acılar çektiği ve yaşamlarını yitirdikleri pek çok yerde yaşanan yoksulluk usandırıcı durumdadır. Amerika Birleşik Devletleri, 1980’leri, birikimleri yoksul kesimlerden ve işçi sınıfından zenginlere doğru yeniden dağıtmak için harcadı. Dünyanın en yoksul yerlerinde her gün 35.000 çocuk temiz içme suyu ve temel beslenme gibi en basit şeylerin yokluğundan ölürken, tepedekiler aşırılığın ve keyfine düşkünlüğün bütün bolluğunu topladılar.”

“Bu rakamın, her biri 350 bebek ve çocukla dolu 100 jumbo jetinin yaklaşık olarak her 14 dakikada bir kaza yaptığını izlemeye tekabül ettiğini fark ettiğimizde durum daha da dramatik bir anlam kazanıyor. Bu arada küçük bir elit, dünyayı birinci sınıfta dolaşmaya devam ediyor.” (Soul of Politics, s.61)”

Wallis, insanların kendini rahatlatmak için öne sürdüğü, yoksullar açısından günlük yaşamdaki yoksulluk, aşağılanma, vahşet ve şiddetin aslında kendi yaptıkları ve bizzat “kendi hataları” olduğu şeklindeki fikri ve böylesi bir teselliye reddedip çürütme konusunda belirli bir yol kat ediyor. Uyuşturucu ticaretinin bazıları için zenginlik ve yoksulların çoğu için nasıl bir geçim kaynağı haline geldiğinden bahsederken, uyuşturucu ekonomisinin aslında Kolombiya ve Columbia Heights gibi yerlerde ‘piyasa ekonomisinin’ tek gerçek pazarı olduğuna işaret ediyor. Güney Amerika’daki Kolombiya’dan Washington DC’deki Columbia Heights’a kadar, *yoksulluk trajediye zemin hazırlıyor ve uyuşturucu dramı yalnızca infazlara neden oluyor.*” (vurgu eklenmiştir)

Wallis, yukarıda anılan yadsınamaz “tarihsel gerçeği” basitçe ifade etmiyor. Amerikan Yerlilerinin soykırımı uğratılması ve Afro-Amerikanların köleleştirilmesiyle ABD’nin beyazların üstünlüğü üzerine kurulduğunu, ırkçılığın ve beyaz olmayan

insanlara uygulanan baskının nasıl her alanda Amerikan yaşam tarzının devam eden ve önemli bir parçası olduğunu gösteriyor. Polisten mahkemelere ve hapishanelere kadar hukuk sisteminin bu baskıyı sürdürmek ve uygulamak için nasıl çalıştığını ortaya koyuyor.

Siyahilerin Tecrübelerinden Öğrenmek

Pek çok açıdan Wallis'in kitabının en açıklayıcı kısımlarından biri, Detroit'te beyaz orta sınıf bir toplulukta yetiştiği yerden kalkıp siyahilerin yaşadığı bir kenar mahalleye yönelmesi ve "Hac" olarak tanımlan şeyi yapma konusundaki kişisel deneyimini anlatmasıdır. Anlamlı bir şekilde, bu "Hac" için itici güçlerden biri, 1967 yazında Detroit'i kasıp kavuran Siyahilerin yaşadıkları gettolardaki güçlü kent isyanlarıydı. Wallis, Amerika'daki Siyahiler ve beyazlar arasındaki derin bölünmeler ve eşitsizlikler hakkında derin sorular sormaya kışkırtılır ve bunlara cevap ararken huzursuzluk yaşar. "Sorularımı aileme, öğretmenlerime ve arkadaşlarıma götürme konusunda ısrarcıyım" diye yazıyor, "Ancak çok geçmeden kimsenin bu sorulara cevap veremeyeceğini ya da vermeyeceğini keşfettim... Bazıları bana bu soruları sormanın başımı yalnızca belaya sokacağını söyledi. Beyazların topluluğu içinde aldığım tek dürüst cevap da zaten bu oldu. Beyaz insanlar arasında aradığım cevapları alamayacağımı anlamam pek de uzun sürmedi. Bu yüzden şehrin arka mahallelerine doğru yol almaya karar verdim." (s. 75)

Wallis, "Siyahi kiliselere bakarak işe başladığını" anlatıyor. Şöyle devam ediyor; "Sorularımı sorduğumda, benim açımdan dünyanın yepyeni bir resmi ortaya çıkmaya başladı... Çocukluğumun ve kilisemin basit, kendi kendini haklı çıkaran dünya görüşü, artan ırkçılık ve yoksulluk durumu bilincimle çelişiyordu, bu durum gençlik yıllarımda büyük yıkımlara neden oldu. Gördüklerim, duyduklarım ve okuduklarım karşısında şok oldum; ırkçılığın acımasız gerçekleri tarafından ihanete uğramıştım ve öfkeliydim. Daha da kötüsü acı veren bir şekilde buna dahil olduğumu hissettim." (s. 76)

Önemli ölçüde -gerçi daha sonra döneceğim üzere Wallis bununla tam anlamıyla yüzleşmekten geri durmuştur- “Detroit’in el emeği ile çalışan işçileri ve az para için çok çalışan vasıfsız işçileri” arasında iş bularak siyahi topluluğunun daha da derinlerine indiğinde şunu keşfeder: “Tanıştığım genç siyahiler, tanıdığım siyah Hristiyanlardan çok daha öfkeli ve militanlardı, bana yeni bir eğitim verdiler.” Burada Wallis, sistemin asla yazma öğretilmeye layık görmediği parlak ve anlayışlı insanlarla, Butch ve ailesi gibi insanların polisin doğasını nasıl anladıkları gerçekliğiyle yüz yüze geliyor. “Butch ve tanıdığım tipik militan genç erkekler” diyor (s. 76 ve sonrası)

Wallis, Butch’ın annesinin onda bıraktığı kalıcı izlenimleri anımsar: “O güzel bir kadındı, zarif ve sıcak biriydi... Pek çok yönden annem gibi o da öncelikle ailesinin sağlığı, mutluluğu ve güvenliğiyle ilgileniyordu.” Yaşadıkları endişe ve acı deneyimler, çocuklarına polis hakkında şunları öğretmesine neden oldu: Eğer kaybolurlarsa polisi arayacaklardı. Bir polis gördüklerinde, derhal ara sokağa girmeleri, merdivenlerin altına çömelmeleri ya da bir köşenin arkasına saklanmaları gerekiyordu. Polis geçtikten sonra dışarı çıkıp evlerinin yolunu kendilerinin bulması güvenli olandı. “Bu yüzden çocuklarıma polise dikkat etmelerini söylüyorum” dedi. ” (s. 78-79)

“Dost Polis” yalanlarını delip geçen ve Rodney King gerçeğini kapsayan en temel gerçeklik, o günlerde Detroit polisi tarafından katledilen ve defalarca “haklı cinayet” ilan edilen düzinelerce ve her yıl ABD genelinde polis tarafından soğukkanlılıkla öldürülen yüzlerce Siyahi gerçeği, işte bu kadının verdiği öğütlerin anlamı bunun üzerinde yoğunlaşmaktadır. “Polise dikkat?!” Ve tüm bunları bir araya getirdiğimizde -Butch ve ailesinin hikayesini, tüm boyutlarıyla birlikte milyonlarca Siyahinin bir temsilcisi olarak aldığımızda- o zaman Wallis tarafından alıntılanan bu istatistiklerin derin anlamını ve imalarını da anlayabiliriz:

Yakın tarihli bir araştırma, “Washington DC’deki siyahi erkeklerin yüzde 42’sinin ya hapiste olduğunu, ya yargılanmayı beklediğini ya da şartlı tahliye de olduğunu göstermektedir. Ayrıca şehirdeki Afro-Amerikan erkeklerin yüzde 90’ının hayatlarının en az bir döneminde tutuklanacakları ortaya konulmaktadır.

Amerika Birleşik Devletleri, dünyadaki herhangi bir ülkeden sayıca ve kişi başına daha fazla hapsedilen insan sayısına sahip bir ülkedir ve bu durum mahkûm başına bir Harvard eğitiminden daha fazla yıllık maliyet demektir.” (s. 81) Burada alıntılanan bu son cümle nin yalnızca son kısmını ele alır ve dramatik bir şekilde ortaya koyduğu çelişkiyi - milyonlarca genç Siyahi erkeğe eğitim sağlamak yerine hapse atmak için para harcanmasını- sonuna kadar takip ederseniz, Amerikan toplumunda ve bugün dünyadaki temel soruna ve çözüme ulaşmak için uzun bir yol kat etmiş olursunuz.

Bitmemiş Bir Hac

Wallis bu yönde epey bir yol kat etti ancak sonrasında durup geri çekildi. Bunun her iki tarafı da Wallis’in Detroit’te yaptığı “hac yolculuğunun” temsil ettiği ufuk açıcı deneyime ilişkin aşağıdaki özetinde ifadesini buluyor:

“Eğer eğitim demek, gerçeği görmeyi ve dünyayı olduğu gibi bilmeyi öğrenmek demekse, benim eğitimim Detroit’teki siyahi halkı tanıdığımda başladı. Bana diğer Amerika’yı gösterdiler, adaletsiz, yanlış, kötü ve nefret dolu Amerika’yı; biz beyazların kabul ettiği Amerika’yı. Ancak bana ırkçılıktan çok daha fazlasını öğrettiler. Bana sevgiyi, aileyi ve cesareti, neyin en önemli olduğunu ve insan olmanın ne demek olduğunu öğrettiler. Siyahilerin tecrübelerini dinlerken, kendim, ülkem ve inancım hakkında başka bir yerde duyabileceğimden daha fazla gerçeği keşfettim.” (s. 79)

Beyaz bir orta sınıftan gelen, fakat siyasi açıdan “60’larda” olgunlaşan kuşağın parçası olan biri olarak Wallis’in burada

yazdıkları beni derinden etkiledi. Benim durumumda, bahsettiğim öğrenme deneyimi gittiğim Berkeley Lisesi'ne dayanır, burası kentteki tek devlet lisesiydi (ve halen öyle olduğunu sanıyorum), az sayıda Meksikalı, Chicano ve Asyalı öğrenciyle birlikte beyaz ve Siyahi öğrenciler arasında neredeyse eşit olarak bölünmüştü.

“Wallis ve Baez gibi insanlar için ‘takılıp kalma’ noktasıdır bu. Bu durum onların gerçekten ve derinden nefret ettikleri ve üstesinden gelmeye çalıştıkları eşitsizliklerin altında yatan temel kaynakları tanıma konusundaki isteksizlik veya yetersizlikle el ele gider.” – Bob Avakian

“Bölünmüş” doğru bir kelimedir, çünkü bir bütün olarak topluluk halen ezici bir şekilde ayrılmış durumdaydı, okulun kendi içinde ezici bir ayrışma durumu vardı. Bu durum sosyal toplantılarda ve hatta öğle yemeği gibi uygulamalar esnasında oldukça belirgindi: Hem okul kafeteryasının içinde hem de dışında (çok sayıda öğrencinin öğle yemeğini yediği alanda) çok net bir şekilde tanımlanmış beyaz ve siyahi alanları ve onları ayıran görünmez ama oldukça gerçek bir çizgi vardı. (Belli bir noktada, bazı beyaz erkek kardeşliği tipleri gerçekten de bir şerit çizerek ve bunu “Mason-Dixon çizgisi”

olarak işaretleyerek çizgiyi görünür hale getirdiler!). Bu çizgiyi aşmak, hem gerçek anlamda hem de daha geniş olarak sembolik anlamda imkansız değildi, fakat aynı zamanda kolay da değildi. Büyük bir bölünmeyi aşmak bir sıçrama yapmayı gerektiriyordu ve bu adımı atan beyaz insanlar için bu süreç kelimenin tam anlamıyla yürek burkan fakat aynı zamanda canlandırıcı ve aydınlatıcı bir deneyimdi.

Wallis gibi ben de gerçek eğitimime, beni arkadaş olarak kabul eden, kalplerini ve dünyalarını bana açan Siyahilerin deneyimlerinden, duygularından, içgörülerinden ve bilgeliklerinden öğrenerek başladım. Ve yine Wallis gibi, ilk kölelerin Amerika'ya getirildiği zamandan itibaren Siyahi halkın maruz kaldığı tüm tarihsel baskıların yanı sıra günlük hakaretleri ve aşağılamaları öğrendiğimde ilk başta şaşırdım ve giderek daha da derinden öfkelenim, ardından buna bir son vermenin ve tüm bunların içinde büyüdüğü bütün bir toprağı kökünden sökmenin bir parçası olmaya karar verdim.

Ancak Wallis'in aksine, belirli bir noktada, bu belirlemeye göre hareket ederek ve bununla Amerikan toplumunun ve onun dünyanın geri kalanıyla ilişkisinin dokusuna örülen diğer tüm baskı ve sömürü biçimleri arasındaki bağlantı ve onun toplumla ilişkisi hakkında gitgide daha fazla bilgi edinirken, ya bir başka büyük bölünmeyi aşmam ve tüm bu sömürü ve baskıyı devirip ortadan kaldırmaktan daha azına razı olmamam gerektiğini, ya da nihayetinde belli bir düzeyde bununla uzlaşmam gerekeceğini fark ettim.

Bu ikinci sıçrama, ekonominin ve toplumun halkın ihtiyaçlarına göre değil de, sermayenin özel olarak ele geçirilmesi ve sermayenin mülkiyetiyle (ya da sahip olunmaması) ilgili olarak zenginliğin dağıtılması temelinde örgütlenmesinin bütün bir biçimini tanımak ve buna karşı çıkmak anlamına geliyordu, bunu gerektiriyordu. Bu durum, ülke, aile ve tanrı kutsal üçlüsüne; ya da gerçekte, emperyalizm, ataerkillik ve egemen sömürücü-baskıcı ilişkilerin herkesin boyun eğmesi gereken çok güçlü, doğaüstü bir güç olarak mistik ve efsanevi şekilde

cisimleştirilmesine karşı çıkmak anlamına geliyordu. Kısacası bu sıçrama, Marx ve Engels'in "*Komünist Manifesto*"da belirttiği gibi, geleneksel mülkiyet ilişkilerinden ve geleneksel fikirlerden radikal bir kopuşu temsil ediyordu.

Derin anlamıyla her ne kadar tekrar tekrar atılması gereken bir adım olsa da, en özgürleştirici adımın bu olduğunu keşfettim. Ancak bu adım (sıçrama) -en azından nesnel olarak ve az da olsa öznel olarak- Wallis'in de sahip olduğu inançlara sahip kişiler tarafından geri çevrildi. Allen Ginsberg'in "*Howl*" adlı eserinin başka bir ifadesi ile, *ABD'de, özellikle de beyaz orta sınıftan benim neslimin en iyi insanların çoğunun, tam da bu sıçrama ve radikal kopuşun yapılması gereken noktada takılıp kaldıklarını gördüm.* Bazı durumlarda bu Elvis oldu, bazılarında beyzbol oldu ve yine bazılarında da bırakamadıkları şeyleri simgeleyen ve içine alan din konsepti oldu. Wallis için, bunlardan sonuncusu geçerliydi.

Dinin Olmadığını Hayal Edin!

John Lennon'un diğer şeylerin yanı sıra insanları "dinin de olmadığı" bir dünyayı tasavvur etmeye çağırdığı "*Imagine*" şarkısını anımsıyorum. Birkaç yıl önce Joan Baez Fransa'da sahne aldığı zaman, Fransız televizyonunda bir konseri gösterildi ve kendisi "*Imagine*" şarkısını söyledi, ancak şarkıda belirli bir noktaya geldiğinde "ve din de yok" sözünden sonra, kendini "sizinki hariç" sözünü eklemek zorunda hissetti. Bu durum, insanların dinin yükünü omuzlarına yüklemedikleri bir dünya -var olmayan doğaüstü varlıklara olan inancın, bu inancın temelini oluşturan toplumsal koşullar ve ilişkilerle birlikte ortadan kaldırılacağı bir dünya- tasavvur etme isteksizliği ya da yetersizliğidir. Wallis (ve Baez) gibi insanlar için "takılıp kalma" noktasıdır bu. Bu durum onların gerçekten ve derinden nefret ettikleri ve üstesinden gelmeye çalıştıkları eşitsizliklerin altında yatan temel kaynakları tanıma konusundaki isteksizlik veya yetersizlikle el ele gider. Böyle bir bakış açısıyla kişi yalnızca semptomlara

ulaşabilir, asla temel nedenlere inemez. Ve daha da kötüsü, böyle bir bakış açısı, bu tür sebepleri örtbas edip bunlardan çıkar sağlayan ve bunları sürdürmeye çalışanlarla uzlaşmaya götürecektir.

Wallis, dünyada bu kadar çok kişinin yoksulluğu ile görece bir azınlığın lüksü arasında bir bağlantı olduğunun farkındadır ve bunun altını çizer. Yalnızca ABD içindeki yoksulluk ve baskıyı değil, dünyadaki kutuplaşmayı da -bir kutupta tarifsiz acılar içindeki halk kitleleri bulunur- ABD toplumunun ve ABD h k metinin dış politikaları ve y r tt ğu veya desteklediği savaşlar dahil olmak üzere öncelikleri ve politikalarıyla ilişkilendirir. “Bir geçiş dönemindeyiz” gerçeğinden bahsederken, bu geçişin ABD ve dünya ekonomisindeki büyük değişikliklerle bağlantılı olduğu düşüncesine işaret eder. (s.59)

Yine de, kendisi tüm bunların temel nedeninin manevi olduğu sonucuna varır. “Küresel ekonominin krizi, özünde ahlaki bir krizdir; ve sadece siyasi argümanlar ve çözümler yetersiz kalacaktır.” der (s. 72) Işın aslı, Wallis’in sorun ve çözüm analizleri, “ekonomi” ile “siyaset ve ideoloji” arasındaki ilişkinin çarpıtılmasını yani ters yüz edilmesini temsil eder. Wallis, Marksist materyalizmi reddetmekte ve dini idealizmde ısrar etmektedir. Argümanları ve çözümleri ne yazık ki yetersizdir ve en nihayetinde yanlış yöne götürmektedir.